

Бібліотека альманаху «Кальміус»

Іван АНДРУСЯК

ПОВЕРНЕННЯ В Г'АЛАПАґОС

Видавнича агенція "OST"
Донецьк-2001

**ББК 84 (4Укр)–5
А66**

Андрусяк І. Повернення в Галапагос: Поезії/
А 66 Бібліотека альманаху «Кальміус». – Донецьк:
Видавнича агенція “OST”, 2001. – 60 с.

Нова поетична книжка І. Андрусяка “Повернення в Галапагос” рельєфно і зримо висвітлює авангардову доміанту творчості колишнього учасника “Нової дегенерації”. Рафінованість, версифікаційна довершеність і пронизлива тональність текстів – це риси, що не дають розчинитися книгам І. Андрусяка в літературному bestiarіі 90-х.

ББК 84 (4Укр)–5

Друкується в авторській редакції.

*На обкладинці –
Драг Вальтер Отто. “Без назви-2”. 1997 (гуаш, двп).*

© Андрусяк І., тексти, 2001
© Драг Вальтер Отто, графіка, 2001
© Соловей О., автор проекту, 2001

ПОВЕРНЕННЯ В ГАЛАПАГОС

такий конклав: ніхто не помирав
усі хто міг добралися уплав
а хто не вмів той дошукався броду
вода загусла як від слів коран
гірке повидло з непокритих ран
губилося на жовті нігті глоду

місцями простір лився через край
липким теплом відригувався чай
і спазми підкрадалися до горла
усі живі то нащо цей похід
короткий ліс застеле білий світ
і кожного нужденного пригорне

оказія заснути під кущем
плече стелити вкритися плечем
обкорувати пересохле тіло
розбещена осиплеться вода
солоний вовк забризне по слідах
і крайні упадуть під страхом звіра

хтось переможе першим – от і все
нема нікого хто смолу несе
не будучи прирученим смолою
а відірвати – голос потече
і вкриє ніч надкушене плече

хто ж зважиться лишитися зо мною

ТРОЯНДА ДЛЯ ПІНОЧЕТА

я не доріс до розмови про плаху
сервус озерам які прогоріли
пане диктаторе осінь це бахур
що відгризає душу від тіла

каплю диктує – плодяться зливи
крону диктує – корінь зів'ється
курва, народ наш безмежно щасливий
в парнокопитному ворку провидця

може в якомусь темнім провансі
кулю зліпити можуть по троє
ми ж пережили струси і транс
всі ми паскуди всі ми герої

нести на плечах маски козачі
можна хіба що крізь заборону
пане диктаторе осінь не плаче
в пазусі осінь має корону

лузає сім'я плодить бацили
ходить по колу лається ямбом
я не приніс тобі славу і силу
тільки маленьку жовту троянду

Іван Андрусяк

хай тобі стане важче від неї
гордих жінок у холоднім палаці
вчити закону вчити ідеї
вчити важкої любовної праці

а коли ляже холод на груди
серед законів як серед глини
знайдуться коні знайдуться люди
та чи зліпити їх вистачить слини

Повернення в Галапагос

♣ ♣ ♣

проповідуеш безвість як ніч проповідує спрагу
місце скрипу води оповите нічийним дощем
споконвічна гора з–під каміння просочує брагу
а до кого та брага до кого та спрага тече

на покатих прогалинах висяться тіні мужичі
ідол мозку липкий витирати крило об штани
був ти падким на простір так само як падким на звичай
тільки місяць забувся вхрестити тобі однини

мислі – пастки на бджіл що по ночах не вміють літати
їм би майже сльозу їм би тільки маленький ковток
це життя до пиття не відняти але й не додати
що із того що вічне якщо йому досить по сто

алергія на вітер жере солов'їні інстинкти
мозок скрес до світанку і вже не пригорне ніхто
ген зі свити богів тільки жовтий переляк простився
а за решту звиняйте за решту – з–під крана – по сто

ще по сто і заснути таке воно зранку нівроку
розлипаються крила присохлих од відчаю бджіл
тільки гусне слина як понура бравада пророка
що нікому – нікому – ні краплі не наворожив

Іван Андрусяк

семимильні провину безсилі як крони дерев
їм замало повітря аби не зурочити простір
ти тікав не від них а від того хто їх забере
тільки див самоти відділяв перемогу від злості

знав що світу нема але досі чомусь відділяв
і причини нема а за наслідки мертві не встануть
голубим ореолом усе ще світилась земля
тільки танула тихо і біль її в образи танув

майже так як завжди непідвладне самому собі
листя з неба сочилось і в небо туге опало
а до чого тут біль ти не знав і спроваджував біль
усе далі за обрій все далі за образ все далі

є покірне прощання розсипаних в назви імен
що уже не зійдуться безсилі повірити в тебе
це усе самота що від неї й люцифер помер
бо як бога нема то хіба він комусь іще треба

довіряти неволі семи первородних провин
жлукто тіла пробачить а безвість уже не pomoже
тільки знаєш не сам: ти напевно такий як і він
над овалом прощання безрадісний перехожий

Повернення в Галапагос

банда грала навиліт і росяні коси губила
на колосся падучі викапував пристрій гіркий
що сьогодні чекає товаришу степ чи могила
чи поранена птаха припаде до гирла руки

що назавтра погоничу маки в губатих петлицях
тятива голубів побліла до горла і вглиб
кусень хліба у торбі чепелик чужа молодиця
бородатого джуру на світ запрягають воли

з міста сиплеться сажка каміння торкається броду
поганяй попри небо де вже кумачі залягли
нагорода примхлива хай буде чума в нагороду
вже по горло у воду заїхали наші воли

банда грає навиліт холодне кулеша у схроні
перламутровий дим виїдає останніх жінок
що назавтра товаришу макових лисин погони
що сьогодні погоничу
рок

Іван Андрусяк

остроголосні привиди речей
ще міняться ще несть їм ореолу
якого безу простір цей тече
яким крилом перегортає тору

мислитель масок викришив пісок
сліпі долоні як вершини бруду
ще шов не довершив сьогодні крок
до голосу як до страшного суду

ще небо не торкнулося змії
ще не вкусило меншого за литку
іржавіють порадики її
оскаржені в одну діряву свитку

ще шапку з лоба і чолом до ніг
злизати з комиша шкоринку бруду
а те що завтра відрубують їх
хіба важливо те що завтра буде

Повернення в Галапагос

чия то гою праща несповита
чия по світу лань пустелю п'є
нехай до жита докульгає свита
на неї в московита дружба є

не язиком то каменем прилиже
дізнатися чи зиждеться душа
а те що залишилося понеже
то братику схоластика й олжа

а свити свита справити не слічна
прокльон дається раз і поготів
провина – пуповина – канонічна
з–під деревка недоношених життів

була вона чи тільки приверзлася
про це й боян давно вже не рече
сердезі тихо мріється на пласі
як би на пласі побувати ще

тож зладиться лобами лан хрестити
і внадиться керманіч при губі
а жити що – воно як завше жито
якому не прощають голубів

Іван Андрусяк

♣ ♣ ♣

і самоти береговизна
і ніч докришена в укїс
душа привидїлась і висне
як закривавлений порїз

і крихти котяться зпївока
категоричні як слїди
пересувна мораль пророка
устань і йди в уста води

голосовїння майже наше
місцями сонне далі в лад
прости утоплений монаше
що я дослухався порад

що видихся що пересилив
собі самого полонить
порїз присох укрився пилом
а тільки все одно болить

Повернення в Галапагос

♣ ♣ ♣

за краплею крапля сповзає під лїд
обвиті губами цибаті штативи
ми гордо вивчаєм цей жадїбний світ
як випите з ночі розморене читиво

нам пити повільно ми випари п'єм
сльоза упиря перестрибне колону
поет не прощає прострації трону
його пантеону не шкодить об'єм

йому вистачає чужої бїди
заломлені вежі як промені сїрі
йому залишають пївтрупа на сїні
змирися лишися посунься прийди

та нині немає ні трупів ні сил
синїє у звивинах тиша панїчна
я сам супокою цього напросив
навіщо питаю не знаю навічно...

Іван Андрусяк

поцілований кожною буквою
розчленованих твоїх слів
я терплю в мене губи попукали
є сусальна жара в землі

є потреба випити зайвого
розчухнутися серед трав
є шалена потреба заднього
щоб не вилаяв щоб зібрав

місяць стер наші пальці об порох
ворожбу поділити встиг
розділю тебе нині порівну
по келішку кожному з них

дам потриматись дам пригубити
кожен порух повториться тричі
діва кара як діва обида
за тобою закриє вічі

а коли з дев'яти дзеркал
в тебе випорсне мозок білий
здогадаєшся ці клавіри
не відміє жодна ріка

Повернення в Галапагос

є місце де вода не приживається
гаряча цвіль не втримує слова
як чорний танець гордого китайця
його печаль по череву спливає

є місце твору – ген аж поза титрами
коли фуршетом зафіксують шок
поети повипалювали титули
на голих грудях відданих жінок

їм легко плисти – їм потятим хвилею
уже ніяка мрія не страшна
коли їх пальці вивернуться з вирію
усіх змете зі столу старшина

і буде тільки місце під портретами
вода не гнеться піниться вода
хорує час поетом над поетами
мені не жаль я кожного віддам

Іван Андрусяк

зоря як дичина пройде поміж рядами
судини і кістки полуда і лайно
ти вибереш вікно як пам'ятку для дами
а дама не прийде і лишиться вікно

гортанна тінь руки на чорному фіранку
кому її віддам сьогодні уночі
одягнуті мерці не в патоку а в рамку
я нині сам піду провідати мерців

опуклі від стіни відчалють силуети
забуті образи як мумії століть
ти зиму зобразив поглянь тепер в замети
меж ними золотий сатанаїл стоїть

Повернення в Галапагос

дівчина знає м'ясо зійшло з води
холод зайнявся за нами і вкрився бризом
холод як пава кигиче устань і йди
але щоночі зринає патруль над безом

мислимо вийти разом з кожного викупу
мислимо пити воду якої нема
хай забере мене з ночі ця біла вивірка
вона не поставить крапку над обома

крові сьогодні замало навіть для фабули
страта повітря не виповнить дірку в грі
хто тебе знає ісусе у цьому таборі
хто тобі тричі запіє о цій порі

хто тебе нині ісусе до вітру виведе
хто нагодує шаленців осколком житнім
не говори не турбуйся я все вже вивідав
м'ясо зійшло з води і воно ненаситне

Іван Андрусяк

♣ ♣ ♣

ніч як вікно на схід мокра і довга
плакати треба вміти сказав професор
я не збираюся з вами складати договір
я лише хочу щоб ви не чіпали весел

в блисках епохи вода ні вашим ні нашим
кожен безсмертний сьогодні нагадує прищ
я утікаю подалі від цих відображень
але не чую як в мене всмоктався кліщ

міра життя – золотий порошок з аптеки
маска життя – поет від цементу сивий
може вже цього літа мене проклянуть ацтеки
кваптеся до світанку випити мою силу

маєте приклад і віру – бог бур'янів воскрес
маєте землю вроздріб – кожному по Україні
лишіть мені тільки стежку якою не ходить пес
лишіть мені тільки стежку і я не залишу тіні

Повернення в Галапагос

♣ ♣ ♣

складаю ці залякані слова
немов дитина кубики складає
задарма степ тікатиме з сенаю
його чекає та сама жорства

однакі мари у цієї мли
зійшло вікно і пельку мохом вкрило
а ти мені хоч дерева налий
лише такого щоб не говорило

Іван Андрусяк

♣ ♣ ♣

я себе посеред ікони на дерево проміняв
і ніч прилипає до горла холодним вологим лезом
вони справді кожної ночі підбирають мені імена
і я прикриваю ними свій фіолетовий безум

легше терпіти муку вона виглядає старшою
її благородні стегна прикриті траурним шовком
я привітаю кожного кому дорога ця лажа
доки його в підземному не проковтне тусовка

я можу терпіти кожного третього в цьому світі
мостили ними дорогу якою прийдуть форелі
але вони щоранку примушують мене тремтіти
повернувшись назад у тіло і причинивши двері

та є межа перевтілень старенька самотня земля
де серед зливи богів забракло єдиного бога
постели мені в небі курво я схожий на твоє маля
мене нема на цім світі мене немає нікого

Повернення в Галапагос

♣ ♣ ♣

Не возводять ні мости, ні вежі
псальмопівчі. Як тобі меж ними?
Доторкає до волосся вечір
язиком вологим і незримим.

Дівчинко, це прорізи цвітуть.
З меду квітка витече в долоню.
Для Рахилі кожна ніч холоне
і по грудях розтікає груди.

А для тебе що я принесу?
Дим рапавий? Мічене кадило?
Я тобі віддамся, як людина.
Пристрітом жертвовним поласуй.

Визволь з домовини цих квартир
маргінальні пестоці. А далі?
Гралі слів. Сумні салонні кралі.
Голуб на бантині Не пусти...

Іван Андрусяк

меж білих околів кастор і полукс
судяться за весну
мо повизбираєм їх по людськи
в одну труну

заради марії заради ясел
заради схованих в піраміді
повитікають з проколотих ясен
жовті серйозні голодні мідії

на гору голоту на гру сенай
на дев'яту брову гаутами
пагінці мороку посилай
випереджай адама

ликаві діти на тлі корзин
плавають по болотах
і облітає з колишніх зим
липова позолота

і на проколотих колах вух
вивиснуть діадеми
палець покора а пояс дух
лиш дермантин демон

Повернення в Галапагос

ФРАНКО. 1916

це небо ніби гиргалиця з рук
розлазиться в потріскані судини
а ми його збирали і садили
на полі брані свій порожній звук

не молотом не ломом не кайлом
не помелом на коло вітрогону
ми просто утекли від забобону
в останнє недоступне ремесло

ми голосно вдягнули самоту
шахтарських брухтом завтрашньої маски
регіно поверни мене будь ласка
на висходи в яких ланує тур

на нервища на ліно на повір
де смерть така близька немов сорочка
віддай мене останнім поторочам
лиш забори від мене цей клавір

Іван Андрусяк

гортанний – в захід – аспера
перистий – в проріз – лист
від патоки до пастора
інкубуси сплелись

перетин слова з променем
вирощує церкви
горбатого до повені
виводять з голови

до негра як до пристрою
підключимося ще
населення не приросту
а простору рече

уже стирає курява
корону й ширину
і свастика накульгує
на ніженьку єдну

і з кореня наперстка
вихлюпує душа
червоний – в око – первісток
засохлий – в небо – шанкр

Повернення в Галапагос

слід на коліні – оздоба
слід у повітрі – листя
ліній твоїх ніоба
падає прямовисно

в пружну хвилину мурахи
н розриває а
не порахує бахур
вкраплених в синє ар-

-тикулів пікадора
вибулого на дні
лікеру тиша хвора
смерть віддає мені

жовте життя торочить
ниткою іудей
біла палата ночі
сплюснута до грудей

палець – вологий тренер
гнеться до губ стебло
нащо в чужім катрені
тремище відбуло

нащо воно збіліло
вitekло відгуля...
...гладиш своє коліно
ніби воно немовля

Іван Андрусяк

і обезводнена цим життям
духом сахари
каліграфічно плетеш битлием
на маргіналі

пахне відлучена до корінця
ніч норовиста
і до грудей тобі нитка лиця
капле зумисно

і викорінена з патоки крил
з глиняних ножен
тихо співає душа твоя пил
жертвоприношень

Повернення в Галапагос

якщо рясніють – дай їм отрока
якщо візьмуть – переживи
цей степ загублений у потемку
важливіший від голови

безчестя – то вершина мрії
(суха як падаль висне мла)
з ерусалиму до марії
спокуса босою прийшла

одягне гачі до схід сонця
порозпинає пирії
життя – це вигадка масонська
візьми її заріж її

Іван Андрусяк

парадокси розмножень звичайні як дріт
червоніючи світ обростає пилком
та западину тіла не винести вбрід
ні веслом розпанаханим ні язиком

фарба злущена з диму і риби цвітуть
і регоче примарна дружина ріки
але подумки з ночі надточують путь
під моє простирадло холодні зірки

а як стане зальотна спокуса твоя
розбивати плафони місити пласти
я губами в повітрі напишу ім'я
і поставлю сіну щоб його зберегти

Повернення в Галапагос

ОБЛОГА

Василеві Герасим'юку

1.

якщо ніхто якщо нікого
якщо нікому доведеш
що вороги пливуть до бога
як поцілунки на манеж
що королям на цілий вечір
розтасувати короля
що скатертиною предтечі
живе і крутиться земля
де золоченою травою
кошлатих воїнів шляхи
а хто вернувся за тобою
того замінимо ніким
переживемо хвилі сонні
на прю до вежі меч і страх
у короля на підвіконні
холодним мохом сніг пропах
свого незбутого чекає
твое повернення гряде
а понад мороком і раєм
тоненьку ковдру кіт пряде
муркоче скочується карта
чи на коліна чи на дно
життя воно такого варте
такого зраджує воно

Іван Андрусяк

2.

а якщо зупинитись
щоб хмара за хмару зайшла
де сумні упирі
договорять про волю і віру
омела доросте
до вікна до руки до стола
і потреба любити
прокинеться листю і звіру
якщо вилити воду
крізь небо і сон і лице
якщо падати тричі
і тричі вставати у полі
то земля і вода
переможно відгонять мерцем
і залишаться нами
назавтра назавжди ніколи
хвилі орд безіменні
лякливі оскоми потвор
синьоокі релікти
у небі на небі під небом
білий бог над губами
і янголів камерний хор
і розчинені вщерть
хуторів засмальцьовані ребра

Повернення в Галапагос

3.

алебардами підпираючи
сонні голови вартові
прокидаються усміхаються
вже наврочені ще живі
за чиеюсь рясною відьмою
слід по небу перетече
сокровенну зорю провідаю
доторкаючи за плече
обертається а від доторку
біла пляма на три світи
і роса по твоєму котику
прокидається щоб рости
вартовими земля засіяна
за хрестами вода і степ
україною світло-синьою
небо визбиране цвіте
ополченці виходять хмарами
замикаючи гирла вод
ми не віримо ми не маримо
ми самі собі цей народ

Іван Андрусяк

4.

як вороги на вежі проростуть
і вкриє порох стигми паперові
солодкий запах встояної крові
усьому місту не дає заснуть
облогою тримає за рукав
і в'ється молодими батогами
і на щиті чиєїсь монограми
малює ошелешений триглав
тримаймося приходить смак води
у роті кисне ладаном і постом
стріла перегороджуючи острів
винює собаки і сліди
і вже ніхто на жоден схлип біди
не зможе загубитися на світі
як шибениця гасне на софіті
тоненька цівка талої води
тримаймося приходить час ікон
безбарвних учнів крильцями малюють
за кожен крик на вежі алілуя
за кожен недобитий терикон
шаблями стати волос по мечу
заграє марша вкрадену ранету
це вороги на вежі це комету
у кожному домі криком засвічу
задеревію витягнувши длань
які важкі самодостатні глиби
за скибку хліба за шматочок риби
тримаймося приходить час питань

Повернення в Галапагос

5.

замісити краплю на дощі
тонко як ікону замісити
посеред обори три плачі
кожен з них із олова відлитий
перший каже не проповідай
нащо ворогам тобі пророка
іго крику викотиться з рота
і постеле попелом курай
другий каже води і мости
знесено і тінь твоя за ними
пронеси округини незримі
там де жодних слів не донести
третій каже стань собі і стій
є така природа незборима
що у глину кожен витвір твій
а душа вона так само глина
сонний голос всівся на плечі
тонко-тонко сіється донизу
замісити сонце на дощі
а тоді підкласти жменю хмизу
хто згорить а хто переживе
це уже забава не для тебе
попри небо сіється молебн
і додому в голосі пливе

Іван Андрусяк

6.

прирощуєш тонку погорду крил
до тіла що живе собі півкроку
за пил потоку стоптуючи пил
чужого безпросвітнього потоку
і так тремтиш як голови тремтять
паруючи над пальцями тонкими
що кожен ліс потятого над ними
не доведе розкришувати рать
і крихти до потоку не згребе
як води в стаю голими руками
за кожен камінь сонце голубе
і сіль рослин за кожен другий камінь
а що тобі до того непокора
яка тобі до того непокора
ця хвора віть не відала що хвора
і вилила собою на сніги
і так гряде відточуючи крил
водою недорізьблене зачаття
вирощуючи голову за щастя
а за життя даруйте тільки пил

Повернення в Галапагос

♣ ♣ ♣

на синій світ птахів злетяться інші
так само ще неторкані птахи
і хтось мені перелистає вірші
немов перелистає тельбухи

розріже пальцем губи дерев'яні
заговори чи не заговори
а тільки простір зовсім іншим стане
від праведної слави і хули

яйцеголові множаться творіння
немислимо кого або чії
і гадина пролущить з насіння
для того аби знищити її

прощатися – це плескати в долоні
кохатися – це пити теплу кров
але насправді всі слова солоні
договори договори горо

Іван Андрусяк

стільки крику в цих птахів
що нікому й не повіриш
врятуватися зумів
тільки бог в одежі звіра

місто скресло з пелюшок
і нікого не сховало
перерізав греблю шов
та чомусь води замало

ніби прісна а проте
відмивається погано
бог прощатися прийде
і нікого не застане

Повернення в Галапагос

Толікові Дністровому

поети втікають від знуджених полчищ
їм втомлені кості ніхто не полоще
заладили знову останні чи перші
на голій долоні червоні черешні
губата подушка вкривається потом
блукає по світу глобальна скорбота
і вірить не вірить і любить не любить
що в кожного слова покусані губи

поети повинні шукати гяура
їм горло надточує птаха похмура
подзьобані гланди і горла роздерті
кому дарувати цей шанс на безсмертя
цей витвір уяви ці чари за чару
печально гойдати причинну почвару
платня невелика та й ціни помірні
отак на землі й розплодились невірні

Іван Андрусяк

відпостити всю зиму замість мене
хіба зуміє ця челядина
впаде зірка і оскоромить вени
зелений хрускіт теплого вина

питво солодке а провадить сушу
на рушникове листя тихо ша
таку плитку таку холодну душу
витравлює споряджена душа

їй несть числа і звір її неплодний
і висне дар над волосом її
челядині бракує обезводнень
розщеплених у череві змії

чий палець вріжу кров чия загусне
меж бартками вколошканий пісок
зело лелію на велику пустку
озпінених на ложі подушок

і мжичить сонний лоск під образами
позлітка заліпила образи
а ця душа попукана так само
як кошниця зі свіжої лози

Повернення в Галапагос

трава скресла

жовті купини сіна
прибиті долонями і дощем
прогулюються під місяцем
воркують іллю

завтра небо
вкриється білими спорами
порсне грибами
і по всім видноколу
радісні оплески грибарів
веселе бурчання дощу

завтра знайдених
акуратно складатимуть в кошики диму
прикриваючи зверху фустиною

щоб зірок не натрусилося

Іван Андрусяк

маєш рибу
з білими цяточками черемхи
на примружених плавниках
лякливо
як немовля перед ідолом

якщо розшити нею кептар
перестиглий тонкою вовною трави
вона ген далеко у руці
намацає розчавлене дно
усе в холодному намулі
сонячних променів

ти будеш першим її пантеоном
виокремленим з глею
кумедні фігурки твоїх рис
торкатимуться води
і старітимуть
майже як риба
приречена вийти з берегів

але те що ти будеш
не викликає сумніву

Повернення в Галапагос

чим більше мурашок
заховано в цій траві
тим легше її відобразити

так ніби тонкі корінці води
прогортають її
розчиняють затаєне світло
а тоді далі
по теплих плодах долонь
жовтий пилок збирають

ти вже великий
ти вже вмієш кусатися
підстерігаючи власну здобич
блукати оселями рук
незграбними як життя
притрушене сухим листям
і риб'ячою лускою

найсмійніше те
що ти йому віриш
адже бога не слід боятися
особливо якщо він бог

Іван Андрусяк

прокидайся

місто назване твоїм іменем
вже завинило
і вкрите найманим шанкром повітря
боїться дивитися на себе в дзеркало
боїться побачити сніг
надкушений бідовими кроками

ти його переживеш
там
трохи нижче
де місто впадає в інші
так само невинні міста
ти розкинеш величезну сіть поміж берегами
і ловитимеш їхні ще теплі провини
ще рожеві округлині розчарувань

бо коли чимало дрібних голосів постікається до купи
вони можуть перетворитися у велетенську рибину
здатну одним помахом хвоста
розхлюпати твоє місто

і вижити

Повернення в Галапагос

поволі - так дозволено було -
земля й вода мінялися місцями
і ти не знав оракули чи грами
тобі прогнозували западло

верстав як тать історію судин
мажорних крил розтрочене суцвіття
немовби залишаючись один
на ціле неголене підборіддя

викреслював закони вороття
в потребу жити як потребу прози
щоб деревіло в затінку життя
як струп академічної залози

щоб тільки зупинився і тоді
земля й вода мінялися місцями
на циркулі чужої мелодрами
накресленої ломом по воді

Іван Андрусяк

це не вічне як птах і вода
не дозволене мохом і реріхом
кучерявого сліду руда
просувається ламаним берегом

так повинно маліти життя
з попелюшки на унцію попелу
недоконане передчуття
ніби крик відрізаючи зопалу

так повинна прийти і піти
кожна лінія саду господнього
не довідавшись ти чи не ти
стерегти і не втратити жодного

Повернення в Галапагос

здиміє раптово і напружено
в реверанси зношених осель
те що перетравлюване душами
хлюпотіло й пінілось - усе

викришиться білим по червоному
на солодку паморозь листа
агіографічними іконами
заростуть покинуті міста

епізодом схрещеної немочі
худорлява содомія слів
непереосмислені на ревище
ми усе повернемо землі

віддамо холодною розплатою
так жорстоко як самим собі
золотого бога голу статую
і вершини краху голубі

Іван Андрусяк

одноактовий день відкипів як смола
на дорогах безкровних ні серця - нікого
і покручений берег нудний як мулла
заховався покірно у темінь до бога

але ми ще зривали губату хурму
фасували бархани і очі пороли
об суворе прокляття – таке що йому
не судилося певно здійснитись ніколи

ми самі канонічні як розріз очей
рятівна ворожба від підлоги до стелі
а забруднений місяць тече і тече
і забруднене місто під ноги нам стелить

Повернення в Галапагос

довірівшись тонкому спирту слів
живеш як риба стоптуючи пальці
де кратери звикають до землі
як пастухи до різьбленої палиці

як тільки відрізнивши день до дня
кусаеш губи нібито збулася
збитошних голосів ламка стерня
і карусель знервованого танцю

доба просочень випила усіх
змінивши стать доважила природу
і їх тонка погорда кришить воду
стурбовано дорівнюючи їх

Іван Андрусяк

такою зимою безкровно неначе потребою
бажаєш розбити або навпаки замести
вкорочене небо ніким випадковим не гребує
коли замість тебе так лячно сухі храбусти

коли відступаючи правою з поля до озера
надіюсь повірити комусь такому як сам
ламкого дощу як покірну дещицю молозива
скрипучого сміху розплавити знічений сад

це там де чатують дерева і води розхристані
де знічені бильця бадьоро вилизує сум
згортаючи кару як зношену ласку насвистує
як зиму цю сам на чотири вітри рознесу

мандруючи вільно як з неба до неба торкнутися
яскраво плестиму свою рятівну борозну
а крику сьогодні замало і небо не крутиться
і сонце покірно звертає себе на весну

Повернення в Галапагос

прощання смислу - вирок і пророцтво
словам не доторкнутися до слів
допоки губи вимочивши оцтом
не заговориш: істина - в землі

її прозорих крил тонка рослина
ще проростає зрошена в собі
а ти живеш допоки біль нахлине
прокинешся - на те вона і біль

і погляду розтуленим огромом
зриваєш листя кроплених дощів
не знаючи що справжній шлях додому
розрубаний дримає на мечі

і крила що спираються на крила
і люди що волають до людей
і де на світі є остання сила
яка веде куди вона веде...

Іван Андрусяк

♣ ♣ ♣

здається ми перестаємо слухати
такою безневинною печаль
скрадається вкороченими звуками
в яких живого імені не жаль

код бездоріжжя: ребра і вино
триматися як поручень на кризі
за те що доручити не дано
своїй останній невмирущій книзі

за те що бог під ребрами зійшов
гаряче лезо а кістки холодні
за те що не розсмоктується шов
у пращу галилейської безодні

немислимо неміряно навспак
губами жертву втомлену вершити
на тїнь вершини наступити так
немов на горло це несамовите

немов по ребрах крила пір'я ніж
вино червине каменем і брудом
неначе він цю істину возніс
а кожен ліс при ній лишився судом

Повернення в Галапагос

проповідає листя і смолу
могилу теплу стеле перегноем
і кожному пропащому ослу
заповідає жити під горою

а слухати давно вже перестав
та й ми самі також перестаємо
немислимого духу золота
печаль над нами стелиться незримо

і живемо – і бог і ліс і суд
тоненьким швом помічені з безодні
їмо се тіло і п'ємо росу
а може й кров вона також холодна

Іван Андрусяк

♣ ♣ ♣

ти деревам шептав
що вони не такі як вони
слово ганив за те
що життя суєтою ославило
на погнутому тлі
кучерявої гущавини
бачив знуджену тінь
недобитого каменем авеля

означає живеш
упокоривши день як вину
не за страх а за млин
щоб крутити замріяне колесо
розтулити печеру
мечем зруйнувати стіну
і віддатися сну
дерев'яного ідола хроноса

покалічені знаки
посіяні в горло трави
міражі натщесерце
хвилюють напевно сильніше
ти повинен відчути
який безпардонно живий
на потрісканій скелі
уламок печерного вірша

Повернення в Галапагос

ти повинен собі
а за іншого кров і кістки
і щербата сокира
губами натерта до блиску
є стриножений берег
чужої як безвість ріки
але нині чомусь
приступив він занадто вже близько

Іван Андрусяк

і будеш ти як провидець ділити свій отченаш
на біле і на червоне на страх і на суєту
і вірити в очевидне що демон є серед нас
та він забажає інших неволити в цю слоту

печеного диму просить солоним дощем блука
і усмішка його боса як шибениця тонка
приносити в жертву людям наївних таких людей
і хай його потім судять він інших собі знайде

поранених не злічити живих не переживеш
за нами і понад нами до вік доросла стерня
помножити на причастя короні органи веж
і груди нехай накриє розпукнуте каменя

несила судити соком хіба що сухим стеблом
історія зависоко і господа замело
і місяць як паралітик кульгає серед золи
і ти мені кажеш квіти такі самі як воли

і просиш пучок прощення і воду на груди ллеш
за іншими трумни носиш над іншими б'єш хрести
і кажеш що очевидно наш демон тонкий спориш
чие хутірне насіння у роті не донести

Повернення в Галапагос

осінь вечір пора вмирати
голос кришиться на вітру
сон раптовий як алігатор
підкрадається угору
теплий місяць до ока липне
над повіками нависа
відчувати жага велика
червоніти їдка краса

осінь вечір пора безлика
і нікого щоб застеріг
що немає на світі лиха
зрозумілішого за сніг
одержимішого за листя
присоромлене до гілок
правильнішого особисто
і вірнішого за курок

небо кришиться волохате
пальці злизує тінь густа
ні просити ні забувати
не відважуються вуста
золотиста скоринка смерті
тихо злуцується зі слів
осінь вечір пора і фертик
серце тулиться до землі

Іван Андрусяк

♣ ♣ ♣

Глибка психіатрія домагань
не безконечна. Обсихають банти
розвішень наших. Безвісти прости.

Життя як розкурочений наган:
ні вцілити не здатне Божі гранди,
ані в кишені жах його нести.

Зміст

такий конклав: ніхто не помирав... ..	4
ТРОЯНДА ДЛЯ ПІНОЧЕТА	5
проповідуєш безвість як ніч проповідує спрагу.....	7
семимильні провини безсилі як крони дерев... ..	8
банда грала навиліт і росяні коси губила... ..	9
остроголосні привиди речей... ..	10
чия то гою праща несповита... ..	11
і самоти береговозна... ..	12
за краплею крапля сповзає під лід.....	13
поцілований кожною буквою... ..	14
є місце де вода не приживається... ..	15

зоря як дичина пройде поміж рядами.....	16
дівчина знає м'ясо зійшло з води.....	17
ніч як вікно на схід мокра і довга... ..	18
складаю ці залякані слова... ..	19
я себе посеред ікони на дерево проміняв... ..	20
Не возводять ні мости, ні вежі... ..	21
меж білих околів кастор і полукс... ..	22
ФРАНКО. 1916.....	23
гортанний – в захід – аспера... ..	24
слід на коліні – оздоба... ..	25
і обезводнена цим житієм... ..	26
якщо рясніють – дай їм отрока... ..	27
парадокси розмножень звичайні як дріт... ..	28
ОБЛОГА.....	29
на синій світ птахів злетяться інші... ..	35
стільки крику в цих птахів... ..	36
поети втікають від знуджених полчищ... ..	37
відпостити всю зиму замість мене... ..	38
трава скресла... ..	39
маєш рибу... ..	40
чим більше мурашок... ..	41

Повернення в Галапагос

прокидайся... ..	42
поволі - так дозволено було... ..	43
це не вічне як птах і вода... ..	44
здиміє раптово і напружено... ..	45
одноактовий день відкипів як смола... ..	46
довірівшись тонкому спирту слів... ..	47
такою зимою безкровно неначе потребою... ..	48
прощання смислу - вирок і пророцтво... ..	49
здається ми перестаємо слухати... ..	50
ти деревам шептав... ..	52
і будеш ти як провидець ділити свій отченаш... ..	54
осінь вечір пора вмирати... ..	55
Глибка психіатрія домагань... ..	56

Літературно-художнє видання
Бібліотека альманаху «Кальміус»

Серія: Укрсучіт

Випуск 8

Іван Андрусяк
Повернення в Галапагос

Підготовка до друку –
Олег Соловей

Верстка –
Веніамін Білявський

Підписано до друку 01.04.2001

Формат 70х100¹/₃₂.

Папір Тесніс. Друк лазерний.

Гарнітура GaramondСТТ.

Видавнича агенція “OST”

Тел.: (0622) 55-49-60

E-mail: belavski@cross.donetsk.ua